

PRIKAZ PROJEKTA STAMBENOG NASELJA UZ REKU NIŠAVU

Petar Pejić¹, Vojislav Nikolić²

Rezime: U ovom radu dat je prikaz idejnog urbanističko-arhitektonskog rešenja stambenog naselja uz reku Nišavu autorskog tima u sastavu: Milan Stevanović, Stefan Živković, Srđan Sakan, Vojislav Nikolić i Petar Pejić. Ovaj projekat predstavlja prvonagrađeni konkursni rad za dela iz oblasti arhitekture za 2010. godinu časopisa Arhitekton.

Ključne reči: master plan, stambeno naselje, višeporodično stanovanje, zelena arhitektura, konkursni rad

Abstract: This paper describes the urban and architectural design of housing estate along the Nisava river, the designing team consisting of: Milan Stevanovic, Stefan Zivkovic Srdjan Sakan, Vojislav Nikolic and Petar Pejic. This design is the winning project at the open competition for works of architecture 2010 of the Arhitekton magazine.

Keywords: master plan, housing estate, multi-family housing, green architecture, competition work

¹ Inženjer arhitekture (BSc. Arch.)

² Inženjer arhitekture (BSc. Arch.)

1 UVOD

U ovom radu dat je prikaz idejnog urbanističko arhitektonskog rešenja stambenog naselja uz reku Nišavu autorskog tima u sastavu: Milan Stevanović, Stefan Živković, Srđan Sakan, Vojislav Nikolić i Petar Pejić. Ovaj projekat predstavlja prvonagrađeni konkursni rad za dela iz oblasti arhitekture za 2010. godinu časopisa Arhitekton. Rad je rađen u okviru predmeta Studio stambene zgrade na diplomskim akademskim studijama Građevinsko arhitektonskog fakulteta u Nišu.

2 ANALIZA LOKACIJE

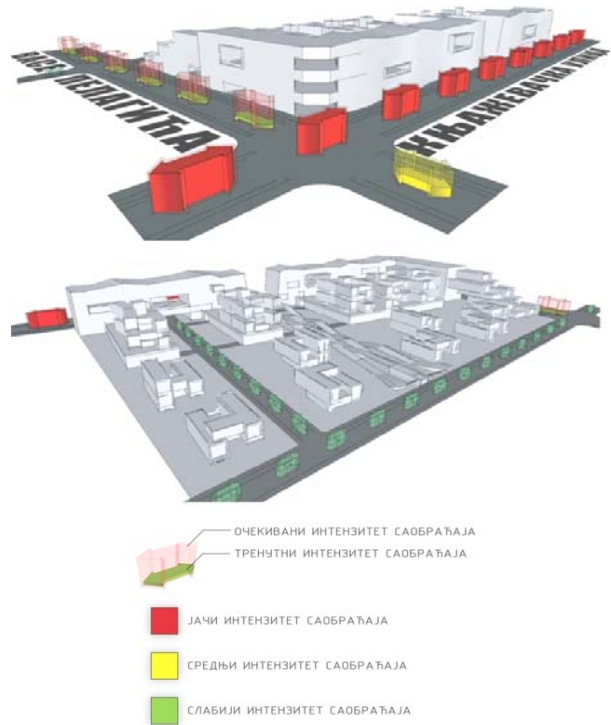
Lokacija se nalazi u severnom delu Niša na desnoj obali Nišave. Sa južne strane ograničena je budućim kejom na reci, sa zapadne strane industrijskim kompleksom „Niteks“, sa severa ulicom „Knjaževačka“ i sa istoka ulicom „Vase Pelagića“. Postojećim pešačkim mostom preko reke Nišave područje je povezano sa sadržajima na drugoj obali reke, dok je u produžetku ulice „Vase Pelagića“ predviđena izgradnja novog kolskog mosta.

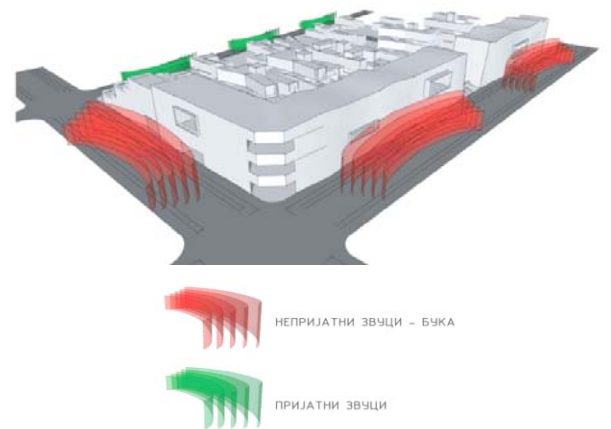
Slika 1 – Položaj lokacije u odnosu na bitne repere

Ulica „Knjaževačka“ predstavlja veoma frekventnu saobraćajnicu i vezu naselja sa centrom grada, dok će ulica „Vase Pelagića“ sa novoizgrađenim mostom biti značajno više saobraćajno opterećena i obezbediće bolju povezanost novoprojektovanog naselja sa

ostatkom grada. Ove ulice i njihov sadašnji i budući intenzitet saobraćaja za posledicu imaju veliko zagađenje od štetnih emanacija - izduvnih gasova i buke. Sa južne strane područja, uz reku, na kojoj su predviđeni sportski sadržaji i velike parkovske površine nema negativnih uticaja.

Slika 2, 3 – Analiza uticaja saobraćaja

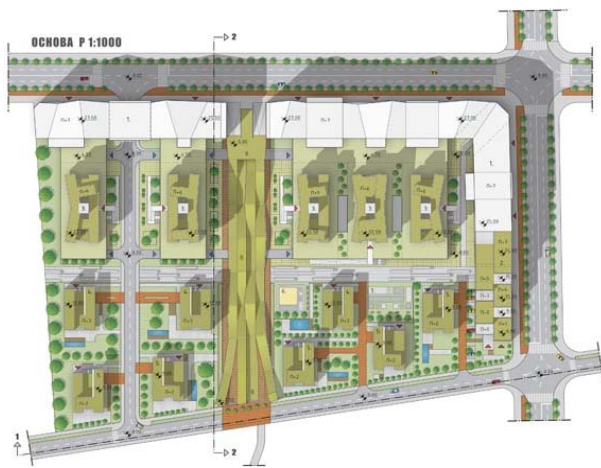

Slika 4 – Analiza uticaja buke

3 STAMBENO NASELJE UZ REKU NIŠAVU

3.1 KONCEPT NASELJA

Polazni koncept je zasnovan na diferencijaciji i potpunom odvajanju kolskog od pešačkog saobraćaja u području. Radi održanja kontinuiteta pešačkog kretanja sa druge strane Nišave kao produžetak pravca pešačkog mosta područje je presečeno parkovskom površinom. Park čine četiri paralelne pešačke staze koje svojom talasastom formom treba da simbolišu talase obližnje vode reke Nišave. Staze u svom podužnom preseku naizmenično menjaju visinu od kote terena do kote +4.00m na taj način stvarajući vidikovce ali i nadkrivene prostore za okupljanje.

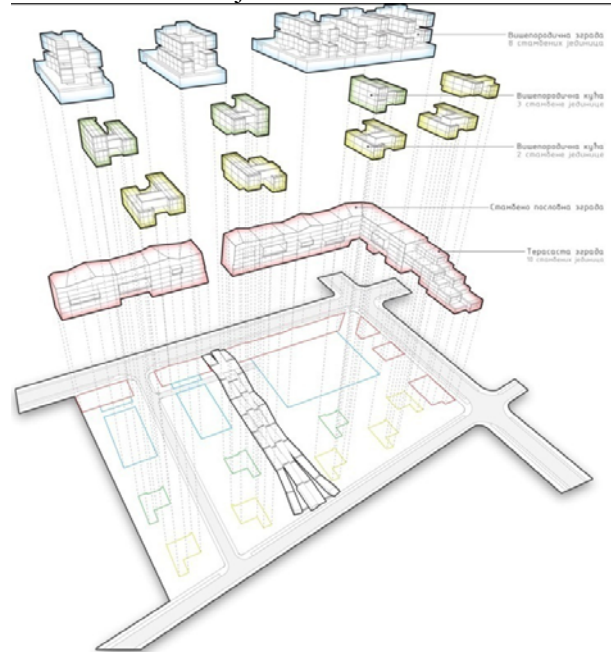

Slika 5 – Situacioni prikaz

Kako bi lokacija bila zaštićena od buke i zagađenja izgrađena je masivna barijera u vidu stambeno poslovnog objekta spratnosti P+7 uz frekventne ulice. Ideja za izgled ovog objekta proistekla je iz silueta planina sa severa Niša koje se prepoznaju u pozadinskoj panorami područja. Poslovno stambeni objekat uz Knjaževačku ulicu je koridorskog tipa, gde su poslovni sadržaji predviđeni u prizemlju i na prvom spratu dok su ostalih šest etaža predviđene za stanovanje. Uz ulicu Vase Pelagića objekat je terasastog tipa i stepenasto se spušta ka obali reke Nišave kako bi se južna insolacija što bolje iskoristila [1].

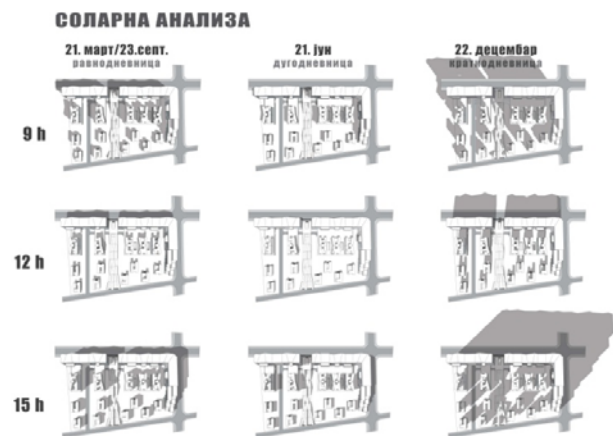
Kontinuitet objekta uz Knjaževačku ulicu se prekida na mestu prodora centralne parkovske

površine sa ciljem otvaranja naselja i drugim korisnicima za dolazak do pešačkog mosta, obale reke i rekreativnih sadržaja uz reku.

Slika 6 – Raspored stambenih objekata

Zbog atraktivnih vizura ka reci i budućem sportskom kompleksu i povoljne južne orijentacije, unutar područja se stambenim objektima smanjuje spratnost od severa ka jugu. Krećući se od severa ka jugu projektovani slobodnostojeći objekti su spratnosti P+5, P+3 i P+2, raspoređeni na najoptimalniji način kako bi svi stanovnici dobijali što više prirodnog svetla tokom cele godine.

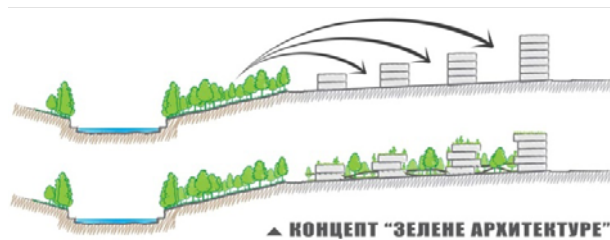

Slika 7 – Solarna analiza

3.2 ZELENA ARHITEKTURA

Zbog bolje povezanosti sa prirodnim okruženjem reke i njene zelene obale i uticajem na sve veća zagađenja u gradovima, područje je projektovano sa velikim zelenim površinama. Pored uobičajnih parkovskih i dvorišnih zelenih površina planirano je da svaki od objekata sadrži zelene terase i zelene krovove [3].

Projektovanjem objekata po bioklimatskim i ekološkim principima, adekvatnim pozicioniranjem objekata u odnosu na strane sveta, korišćenjem zelenih krovova, koji predstavljaju veoma efikasnu izolaciju, kao i korišćenjem savremenih sistema za preradu kišnice isplanirana je velika ušteda energije i održivost stambenog naselja.

Slika 9 – Koncept zelene arhitekture

3.3 STACIONARNI SAOBRAĆAJ

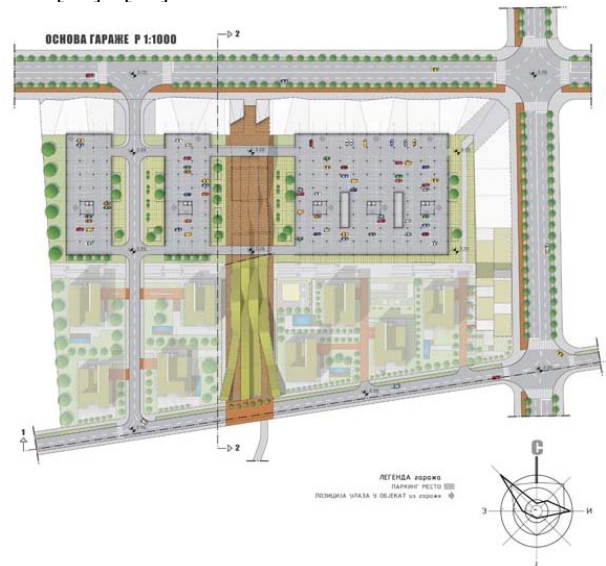
Planiranje stacionarnog saobraćaja je veoma bitno u stvaranju kvalitetnog životnog ambijenta, jer danas moderna porodica poseduje minimum i sve češće više od jednog automobila [2]. Pri projektovanju prezentovanog naselja uzete su u obzir ove tvrdnje i isplaniran je dovoljan broj parking mesta.

Najsevernija grupacija slobodnostojećih objekata spratnosti P+5 leži na „zelenim“ platoima ispod kojih se nalazi parking prostor namenjen za automobile stanovnika iz ovih objekata ali i za automobile stanovnika i zaposlenih iz susedne stambeno poslovne zgrade. Ostali objekti parking prostore imaju predviđene u svojim prizemnim etažama i dvorištima.

4 INDIVIDUALIZACIJA

Savremene tendencije življenja teže za jednorodničnim stanovanjem, ali iz ekonomičnih

razloga u gradskim sredinama najzastupljenije je višeporodično stanovanje. Stoga je projektovanje stanova u višeporodičnom objektu poseban izazov za projektante, jer se očekuje da se stambeni komfor koji nudi višeporodični objekat približi uslovima života u kući [11] i [12].

Slika 8 – Osnova parking prostora

Kako bi se stvorilo naselje sa što više zelenih i slobodnih prostora, a u isto vreme postigao određeni indeks izgrađenosti i zauzetosti na ovoj lokaciji projektovani su višeporodični objekti.[8] I to pet objekata sa planirane dve stambene jedinice, tri sa tri stambene jedinice, pet sa osam stambenih jedinica i jedan poslovno stambeni objekat sa 150 stambenih jedinica. Pri projektovanju i planiranju naselja vodilo se računa o povećanju kvaliteta življenja individualizacijom u najekonomičnijem višeporodičnom stanovanju. To se postiglo na nivou urbanog i arhitektonskog sklopa.

Na nivou urbanog sklopa:

- grupisanjem objekata u tačkasti tip arhitektonskog sklopa
- obezbeđivanjem dovoljanog broja parking mesta- predviđanjem zajedničke podzemne garaže ispod objekta.

Na nivou arhitektonskog sklopa:

- stvaranjem sopstvenih dvorišta za stanove viših etaža na ravnim zelenim krovovima
- vizuelnom prepoznatljivošću stambenih jedinica u sklopu, koje su koncipirane kao "living box" sistemi, i
- spratnošću sklopova sa malim brojem stanova po etaži.

5 ZAKLJUČAK

Prikazani rad je na konkursu za dela iz oblasti arhitekture za 2010. godinu časopisa Arhitekton osvojio prvu nagradu, u konkurenciji od 30 radova sa Balkana koji su ušli u uži izbor. Ovaj rad predstavlja veoma napredan i realističan pristup arhitektonskim zahtevima današnjice i kao takav se istakao u odnosu na ostale pristigle radove.

Slika 10, 11, 12 – 3D prikaz stambenog naselja

Slika 13 – Izgled zelene krovne terase

Slika 14, 15 – Izgled pešačkih staza unutar naselja

LITERATURA

- [1] *Uticaj mikroklimе i orijentacije na energetske potrebe zgrada*, Bogdanović I., Zbornik radova Građevinsko – arhitektonskog fakulteta broj 21, Niš, 2006., str. 195-204.
- [2] *Urbanističko – arhitektonski tretman slobodnih prostora u neposrednoj okolini stana kod višeporodičnog stanovanja*, Dinić M., Zbornik radova Građevinsko – arhitektonskog fakulteta broj 21, Niš, 2006., str. 169-182.

- [3] *Zelena arhitektura kao vid ekološki prijateljske izgradnje*, Grubić N., Nauka + Praksa, Niš, 2010. str. 25-28
- [4] *Projektovanje stambenih zgrada 1*, Ilić D., Organizacija stana, Univerzitet u Nišu, 1991.
- [5] *Fleksibilnost na nivou sklopa sprata stambenih zgrada*, Jovanović G., Stoiljković B., Stanimirović M., Nauka + Praksa, Niš, 2010., str. 33-36.
- [6] *Fleksibilnost funkcije stambene jedinice u odnosu na grupisanje instalacija*, Kubet V., Carić O., Hiel K., Zbornik radova Građevinsko – arhitektonskog fakulteta broj 25, Niš, 2010., str. 143-150.
- [7] *Projektovanje 2 - Višeporodično stanovanje, radni materijal, sveska 3, 4, 5, 6 i 8*, Marušić D., Arhitektonski fakultet Univerziteta u Beogradu, Beograd, 2001.
- [8] *Slobodni i rekreativni prostori kao esencijalni sadržaji stambene zone sa osvrtom na stanje u Nišu*, Mitković P., Bogdanović I., Zbornik radova Građevinsko – arhitektonskog fakulteta broj 20, Niš, 2004., str. 171-180.
- [9] *Arhitektonsko projektovanje*, Nojfert E., Građevinska knjiga, Beograd, 1996.
- [10] *Fleksibilnost stanova namenjenih tržištu*, Stoiljković B., Zbornik radova Građevinsko – arhitektonskog fakulteta broj 20, Niš, 2004., str. 31-46.
- [11] *Modaliteti individualizacije arhitekture višeporodičnog stanovanja*, Stoiljković B., Jovanović G., Internacionalni naučno-stručni skup Građevinarstvo - nauka i praksa, Žabljak, 2010.
- [12] *Savremene tendencije u stambenoj arhitekturi*, Stoiljković B., Jovanović G., Zbornik radova Građevinsko – arhitektonskog fakulteta broj 25, Niš, 2010., str. 223-230.